

Wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ter invoering van het vijfde actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn (onderdeel stikstofgebruiksnormen grasland op klei en Zantedeschia, fosfaatgebruiksnormen voor grond met lage fosfaattoestand)

De Staatssecretaris van Economische Zaken,

Gelet op de artikelen 10, eerste lid, 11, vijfde lid en 12, derde lid, van de Meststoffenwet;

Besluit:

Artikel I

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 29a, tweede lid, wordt de zinsnede "betreft, 85 kilogram fosfaat per jaar" vervangen door:

betreft:

- a. 80 kilogram fosfaat in 2014;
- b. 75 kilogram fosfaat in 2015 en per volgende jaren.

B

Artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "2010, 2011, 2012 en 2013" vervangen door: per jaar.
2. In het tweede lid wordt "in 2010, 2011, 2012 en 2013, waarvan ten hoogste 85 kilogram fosfaat in de vorm van organische meststoffen" vervangen door: per jaar.
3. Het derde lid en het vierde vervallen.

C

Bijlage A, tabel 1, komt als volgt te luiden:

Tabel 1

stikstofnormen per gewas

grondsoort	kleigrond	zandgrond	lössgrond	veengrond
jaar	2014 - 2017	2014 - 2017	2014 - 2017	2014 - 2017
Grasland (kg N per ha per jaar)				
Grasland met beweiden	345	250	250	265
Grasland met volledig maaien ¹	385	320	320	300
Tijdelijk grasland (kg N per ha per periode)				
van 1 januari tot minstens 15 april	60	50	50	50
van 1 januari tot minstens 15 mei	110	90	90	90
van 1 januari tot minstens 15 augustus	250	210	210	210
van 1 januari tot minstens 15 september	280	235	235	235
van 1 januari tot minstens 15 oktober	310	250	250	265
vanaf 15 april tot minstens 15 oktober	310	250	250	265
vanaf 15 mei tot minstens 15 oktober	280	235	235	235
vanaf 15 augustus tot minstens 15 oktober	95	80	80	80

vanaf 15 september tot minstens 15 oktober	30	25	25	25
vanaf 15 oktober	0	0	0	0

Akkerbouwgewassen (kg N per ha per teelt)

Blauwmaanzaad	110	100	100	105
Cichorei	70	70	70	70
Consumptieaardappelrassen hoge norm (zie tabel 2)	275	260	255	270
Consumptieaardappelrassen lage norm (zie tabel 2)	225	210	205	220
Consumptieaardappelrassen, vroeg	120	120	120	120
Consumptieaardappelrassen, overig	250	235	230	245
Graszaad, Engels raaigras, 1e jaars	165	150	150	155
Graszaad, Engels raaigras, overjarig	200	185	185	190
Graszaad, Italiaans	130	120	120	125
Graszaad, rietzwenkgras	140	130	130	135
Graszaad, rietzwenkgras, volgteelt	60	50	50	55
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars	85	80	75	80
Graszaad, roodzwenkgras, 1e jaars, volgteelt	35	35	35	35
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig	115	105	105	110
Graszaad, roodzwenkgras, overjarig, volgteelt	45	45	45	45
Graszaad, veldbeemd	110	100	100	105
Graszaad, veldbeemd, volgteelt	60	50	50	55
Graszaad, westerwolds	110	100	100	105
Graszaad, overig	90	80	80	85
Graszaad, overig, volgteelt	45	45	45	45
Graszoden	340	340	340	340
Haver	100	100	100	100
Maïs, bedrijven met derogatie	160	140	140	150
Maïs, bedrijven zonder derogatie	185	140	140	150
Luzerne, eerste jaar	40	40	40	40
Luzerne, volgende jaren	0	0	0	0
Karwij	150	140	140	145
Karwij waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	90	80	80	85
Koolzaad waarvan ten hoogste voor 31/12 (winterteelt)	45	45	45	45
Koolzaad, winter	205	190	190	195
Koolzaad, zomer	120	120	120	120
Pootaardappelrassen hoge norm (zie tabel 3)	140	140	140	140
Pootaardappelrassen lage norm (zie tabel 3)	100	100	100	100
Pootaardappelen, uitgroeiteelt	180	165	165	170
Pootaardappelrassen, overig	120	120	120	120
Suikerbieten	150	145	145	145
Triticale	160	150	150	150
Uj, overig	120	120	120	120
Vlas	70	70	70	70
Voederbieten	165	165	165	165
Wintergerst	140	140	140	140
Winterrogge	140	140	140	140
Wintertarwe	245	160	190	160
Winterui, 2e jaars plantui	170	155	155	160
Winterui, 2e jaars plantui, waarvan ten	130	120	120	125

hoogste na 31/12 (winterteelt)				
Zaaiui	170	120	120	120
Zetmeelaardappelen	240	230	230	230
Zomergerst	80	80	80	80
Zomertarwe	150	140	140	140
Akkerbouwgewassen, overig	200	185	185	190

Bladgewassen (kg N per ha per teelt)

Andijvie, 1e teelt	180	170	170	170
Andijvie, volgteelt	90	90	90	90
Selderij, bleek/groen	200	185	185	190
Slasoorten, 1e teelt	180	165	165	170
Slasoorten, volgteelt	105	105	105	105
Spinazie, 1e teelt	260	190	190	200
Spinazie, volgteelt	185	145	145	150
Prei	245	225	225	235
Prei waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	100	90	90	95
Bladgewassen, overig, eenmalige oogst	150	140	140	145
Bladgewassen, overig, meermalige oogst	275	250	250	260

Koolgewassen (kg N per ha per teelt)

Bloemkool	230	210	210	220
Bloemkool waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	120	110	110	115
Boerenkool	170	155	155	160
Broccoli	270	235	235	245
Chinese kool	180	155	155	160
Paksoi	180	165	165	170
Raapstelen	140	130	130	135
Rode kool	285	260	260	270
Savooiekool	285	260	260	270
Spitskool	285	260	260	270
Spruitkool	290	265	265	275
Spruitkool waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	50	50	50	50
Witte kool	320	290	290	305

Kruiden (kg N per ha per teelt)

Kruiden, bladgewas, eenmalige oogst	150	140	140	145
Kruiden, bladgewas, meermalig oogsten	275	250	250	260
Kruiden, wortelgewassen	200	185	185	190
Kruiden, zaadgewassen	100	90	90	95

Vruchtgewassen (kg N per ha per teelt)

Aardbei (wachtbed, vermeerdering)	120	110	110	115
Aardbei (productie)	170	155	155	160
Aardbei (productie) waarvan ten hoogste na 31/12 (winterteelt)	80	70	70	75
Erwt, vers + rijp zaad	30	30	30	30
Komkommerachtigen (augurk, courgette, meloen, pompoen)	190	175	175	180
Landbouwstambonen, rijp zaad	135	135	135	135
Peul	90	85	85	85
Stam/stokboon, vers	120	110	110	115
Suikermaïs	200	185	185	190
Tuinbonen, vers/peulen	75	75	75	75

Veld- en tuinbonen, vers + rijp zaad	50	50	50	50
Stengel/knol/wortelgewassen (kg N per ha per teelt)				
Asperge (excl. opkweek)	85	75	75	80
Bospeen	50	50	50	50
Knolselderij	200	185	185	190
Knolvenkel/venkel	180	165	165	170
Koolraap	170	155	155	160
Koolrabi	180	165	165	170
Krotten/rode bieten	185	170	170	175
Rabarber	250	230	230	240
Radijs	80	80	80	80
Schorseneer	170	170	170	170
Winterpeen/waspeen	110	110	110	110
Witlof	100	100	100	100
Stengel/knol/wortelgewassen, overig	200	185	185	190
Groenbemesters (kg N per ha per teelt)				
Niet-vlinderbloemige groenbemesters (bladrammenas, gele mosterd, gras/granen)	60	50	50	60
Tagetes	90	80	80	90
Vlinderbloemige groenbemesters (wikke)	30	25	25	30
Bloembollengewassen (kg N per ha per teelt)				
Acidanthera	255	240	240	240
Anemone coronaria	130	125	125	125
Dahlia	110	105	105	105
Fritillaria imperialis	135	130	130	130
Gladiool, pitten	260	245	245	245
Gladiool, kralen	190	180	180	180
Hyacint	220	210	210	210
Iris, grofbollig	170	160	160	160
Iris, fijnbollig	140	135	135	135
Knolbegonia	150	145	145	145
Krokus, grote gele	175	165	165	165
Krokus, overig	90	85	85	85
Lelie	155	145	145	145
Narcis	145	140	140	140
Tulp	200	190	190	190
Zantedeschia	120	120	120	120
Bloembollengewassen , overig	165	155	155	155
Fruitteeltgewassen (kg N per ha per jaar)				
Appel	175	165	165	165
Blauwe bes	100	95	95	95
Braam	150	140	140	140
Framboos	150	140	140	140
Kers	175	165	165	165
Peer	175	165	165	165
Pruim	175	165	165	165
Rode bes	150	140	140	140
Wijnbouw	100	95	95	95
Zwarte bes	175	165	165	165
Buitenbloemen (kg N per ha per teelt)				

Buitenbloemen hoge norm (zie tabel 4)	200	200	200	200
Buitenbloemen, overig	150	150	150	150

**Boomkwekerijgewassen
(kg N per ha per jaar)**

Bos- en Haagplantsoen	95	95	95	95
Buxus	95	95	95	95
Coniferen (inclusief kerstsparen en dennen)	80	80	80	80
Ericaceae	70	70	70	70
Laanbomen: onderstammen	40	40	40	40
Laanbomen: spillen	90	90	90	90
Laanbomen: opzetters	115	115	115	115
Rozen (incl. zaailingen, onderstammen)	70	70	70	70
Sierheesters	75	75	75	75
Snijgroen	95	95	95	95
Trek- en besheesters	80	80	80	80
Vaste planten	175	175	175	175
Vruchtbomen: onderstammen	30	30	30	30
Vruchtbomen: moerbomen	110	110	110	110
Vruchtbomen, overig	135	105	105	105

Bosbouw (kg N per ha per jaar)

Snelgroeïende houtsoorten voor biomassaproductie	90	90	90	90
--	----	----	----	----

1 Onder 'grasland met volledig maaien' wordt mede verstaan grasland waar uitsluitend jongvee van runderen niet ouder dan 2 jaar wordt geweid, voor zover het aantal stuks jongvee in de wei niet groter is dan het aantal op het bedrijf gehouden ouderdieren of waar hobbymatig gehouden dieren worden geweid.

D

In bijlage B wordt de regel

Drijfmest van varkens	Op klei- en veengrond	60
	Op zand en lössgrond	70

Vervangen door:

Drijfmest van varkens	Op klei- en veengrond	60
	Op zand en lössgrond	80

Artikel II

Deze regeling treedt in werking op 1 januari 2014.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Toelichting

1. Inleiding

In de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: Uitvoeringsregeling) zijn ondermeer de voorschriften opgenomen ter uitvoering van de Meststoffenwet en het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet.

In de Uitvoeringsregeling zijn onder andere de stikstofgebruiksnormen en de fosfaatgebruiksnormen opgenomen. De huidige gebruiksnormen strekken tot uitvoering van het vierde actieprogramma betreffende de Nitraatrichtlijn, met een looptijd van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2013 en wordt opgevolgd door het vijfde actieprogramma. Het vijfde actieprogramma heeft een looptijd van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2017. Een van de maatregelen uit het vijfde actieprogramma betreft het verlagen van de fosfaatgebruiksnormen in 2014 en 2015v conform de indicatieve normen die daardoor in het vierde actieprogramma zijn opgenomen. Tevens dienen de stikstofgebruiksnormen opnieuw te worden vastgesteld omdat de huidige normen tot en met 2013 gelden. Een aantal stikstofgebruiksnormen zal in het kader van het vijfde actieprogramma worden verhoogd. Tenslotte wordt de werkingscoëfficiënt voor varkensdrijfmest op zand- en lössgronden verhoogd. Deze regeling strekt daartoe.

Het vijfde actieprogramma bevat meer maatregelen die ten uitvoer worden gelegd in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, het Besluit gebruik meststoffen en de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Laatstgenoemde regeling zal meerdere keren worden gewijzigd om alle maatregelen uit het vijfde actieprogramma ten uitvoer te leggen.

2. Stikstofgebruiksnormen

De stikstofgebruiksnormen moeten waarborgen dat een aanvaardbaar nitraatgehalte in grond- en oppervlaktewater wordt bereikt. Metingen wijzen uit dat het nitraatgehalte in het grondwater in de zand- en lössgebieden nog aanzienlijk boven de gewenste waarde ligt; modelberekeningen door Wageningen UR laten zien dat deze gewenste waarde ook niet haalbaar is bij de huidige gebruiksnormen. Verbetering vergt een terughoudender gebruik van stikstofhoudende meststoffen. Met het oog daarop zullen vanaf 2015 lagere stikstofgebruiksnormen voor uitspoelingsgevoelige gewassen in het zuidelijk zand- en lössgebied gaan gelden. Voor de overige grondsoorten is geen aanleiding tot het aanscherpen van de stikstofgebruiksnormen. Voor de gewassen grasland (op kleigrond) en Zantedeschia (op alle grondsoorten) worden de stikstofgebruiksnormen voor de periode 2014 – 2017 verhoogd om deze meer in overeenstemming te brengen met het landbouwkundig bemestingsadvies. De stikstofgebruiksnorm voor grasland met beweiden op kleigrond wordt verhoogd van 310 kg nitraat per hectare per jaar naar 345 kg nitraat per hectare per jaar. De stikstofgebruiksnorm voor grasland met volledig maaien op kleigrond wordt verhoogd van 350 kg nitraat per hectare per jaar naar 385 kg nitraat per hectare per jaar. De stikstofgebruiksnorm voor Zantedeschia wordt voor alle grondsoorten verhoogd van 110 kg nitraat per hectare per jaar naar 120 kg nitraat per hectare per jaar.

De onderhavige wijzigingsregeling voorziet erin stikstofgebruiksnormen voor de jaren 2014 tot en met 2017 in bijlage A, tabel 1, op te nemen en bovengenoemde aanpassingen te plegen met betrekking tot grasland en Zantedeschia. De stikstofgebruiksnormen zijn merendeels afgeleid van de bemestingsadviezen uit de zogenaamde 'Adviesbasis voor bemesting' (PPO, 2003). De geplande verlaging van de stikstofgebruiksnormen voor uitspoelingsgevoelige gewassen in het zuidelijk zand- en lössgebied per 1 januari 2015 zal in een later stadium in de Uitvoeringsregeling doorgevoerd worden.

3. Hoogte fosfaatgebruiksnormen

In het vierde actieprogramma zijn voor de jaren 2014 en 2015 indicatieve fosfaatgebruiksnormen opgenomen, die moeten bewerkstelligen dat in 2015 gemiddeld een niveau van evenwichtsbemesting zal zijn bereikt. Dit komt neer op een niveau waarbij de fosfaatgebruiksnormen gemiddeld genomen overeen komen met de opname door het gewas, inclusief een onvermijdelijk verlies van maximaal 5 kilogram fosfaat per hectare. Het risico op uitspoeling van fosfaat naar het oppervlaktewater is het grootst bij fosfaatverzadigde gronden. Alhoewel de relatie niet één-op-één is, bevatten fosfaatverzadigde gronden over het algemeen een grote bodemvoorraad aan fosfaat en hebben ze een hoge fosfaattoestand. Met het oog daarop wordt de normverlaging conform de indicatieve waarden uit het vierde actieprogramma in het

vijfde actieprogramma inderdaad doorgezet. Daarmee wordt op langere termijn naar een gemiddeld neutrale fosfaattoestand van de Nederlandse landbouwgrond toegewerkt. Voor bouwland met een lage fosfaattoestand betekent dit dat de fosfaatgebruiksnorm in 2014 op 80 kg/ha/jaar en vanaf 2015 op 75 kg/ha/jaar vastgesteld wordt.

4. Fosfaatreparatie

Zeer fosfaatarme gronden leveren een verminderde gewasopbrengst op. Met het oog daarop is onder het vierde programma een regeling getroffen voor zogenaamde fosfaatreparatiebemesting: op grasland met een PAL-getal lager dan 16 en op bouwland met een Pw-getal lager dan 25 mag gedurende vier jaar een hogere fosfaatgebruiksnorm toegepast worden. Deze regeling wordt onder het vijfde actieprogramma gecontinueerd.

Nu gold daarbij tot nu toe dat op bouwland de extra hoeveelheid fosfaat uitsluitend mocht worden gegeven in de vorm van fosfaatkunstmest. Dit om te ontmoedigen dat ondernemers om redenen van de financiële vergoeding dierlijke mest toedienen in situaties waarin dat landbouwkundig niet doelmatig is.

De lage fosfaattoestand van de bodem moet echter blijken uit een recent bodemonmonster. Daarmee staat de landbouwkundige doelmatigheid van fosfaatreparatiebemesting in de praktijk steeds vast. Met het oog daarop zal onder het vijfde actieprogramma mogelijk gemaakt worden dat ook op bouwland de reparatiemestgift geheel in de vorm van dierlijke mest gegeven wordt. In artikel 30, tweede lid, vervalt de zinsnede dat fosfaatreparatie alleen voor organische meststoffen is toegestaan. Hiermee wordt fosfaatreparatie met zowel organische als dierlijke meststoffen mogelijk.

5. Werkingscoëfficiënt varkensdrijfmest zand- en lössgronden

Werkingscoëfficiënten bepalen voor welk percentage de hoeveelheid stikstof in dierlijke en andere meststoffen in aanmerking genomen worden bij de hoeveelheid stikstof die totaal op de bodem gebracht mag worden. Door de werkingscoëfficiënt voor varkensdrijfmest op zand- en lössgronden, waar dit een veel toegepaste mestsoort is, te verhogen van 70 naar 80%, wordt de hoeveelheid stikstof uit deze mestsoort die in aanmerking genomen moet worden bij de invulling van de stikstofgebruiksnormen dus groter, en kan daar bovenop minder stikstof uit andere meststoffen gebruikt worden. Deze maatregel beperkt dan ook de stikstofbemesting in de betreffende gebieden en zorgt ervoor dat de voorziene korting op de stikstofgebruiksnormen voor uitspoelingsgevoelige gewassen in het zuidelijke zand- en lössgebied, die voorzien is voor 2015, beperkt kan blijven tot 20%.

6. Regeldrukparagraaf

Deze regeling wijzigt de hoogte van een gebruiksnorm en het type meststof dat voor fosfaatreparatiebemesting gebruikt mag worden. De aard van de instrumenten verandert echter niet. Daarom gaan er van deze regeling geen regeldrukeffecten uit. Wel is er sprake van een bedrijfseffect (negatief in het geval van de fosfaatgebruiksnorm; positief in het geval van reparatiebemesting en van verhoging stikstofgebruiksnormen voor grasland en Zantedeschia).

7. Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Op grond van artikel 43, eerste lid, onderdeel b, van de Meststoffenwet is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op het vaststellen van de stikstofgebruiksnormen, de fosfaatsnormen voor fosfaatarme gronden en de werkingscoëfficiënt. Het ontwerp van deze regeling is op .. gedurende zes weken ter inzage gelegd. Hiervan is mededeling gedaan in de Staatscourant. Zienswijzen konden in dezelfde periode worden ingediend via www.internetconsultatie.nl.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,